

Ἦδη ἐσκέπτοντο ὅχι πῶς νὰ προσβάλωσιν, ἀλλὰ πῶς νὰ ὑπερασπισθῶσιν.

Ὁ Μισὸ μετὰ τῶν χωροφυλάκων του ἴσταντο ὀπισθεν τῶν τοίχων τοῦ σιδηρουργείου. Ὁ Κουσακ ἐπέτα ἐκ χαρᾶς, ὁ δὲ Κρελός, μὴ τολμῶν νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν εὐχαρίστησίν του, ἡγάλλετο ἐνδομύχως.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἀμνηχανῶν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀντιστάσει καὶ βλέπων τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ καταλάβῃ βίᾳ τὴν οἰκίαν μετέβη ἵνα συμβουλευθῇ τὸν εἰσαγγελέα.

Ἡ ἄμαξα ἦτο κεκρυμμένη μακρὰν, εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ θεάτρου τῆς μάχης.

— Λοχαγέ μου, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεὺς, δὲν μὲ ἀφορᾷ ἡ στρατιωτικὴ ἐνέργεια. Ὁ γενναῖος διοικητὴς Κορνουλιὲ πολὺ ὀλίγον ὥς φαίνεται ἐξετίμησε τοὺς Κερανδάλ. Εἶναι ἴσως μεγάλοι κακοῦργοι, δὲν γνωρίζω ἔτι, ἀλλ' ἂν εἴχομεν πολλοὺς τοιούτους ἄνδρας δὲν θὰ ἐχάναμεν τὴν Ἀλσατίαν καὶ τὴν Λωραίνην. Ἄν ἡ μάχη τοῦ Πενοὲ ἀπωλεσθῇ ἂς ὑποχωρήσωμεν. Θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι οἱ τρεῖς ἐχθροὶ δὲν θὰ μᾶς καταδιώξωσιν. Ἄλλως τε καὶ αὐτοὶ θὰ εὐρίσκωνται ἐν ἀμνηχανίᾳ ὥς εἰ ᾗσαν φυλακισμένοι.

Ὁ ἱερεὺς ἐστάλη διὰ διαπραγματεύσεις.

Ἡ Ροζίνα ἦν νεκρά.

Οἱ ἄλλοι δὲν εἶχον πληγωθῇ.

Ὁ Ἰβ, γονυπετὴς πλησίον ἐκείνης, ἦν ἐλάτρευε, δὲν ἔκλειεν.

Ἦτο ἤδη ἐνοχος ὥς ἡ ἀδελφή του, διότι καίτοι ὑπερησπίσθη τὸ ἄσυλόν του οὐχ ἦττον ἦν φονεὺς ἀπέναντι τοῦ νόμου.

Ὁ μικρὸς Ζοσίλ ἦν πλήρης δόξης.

Ἐβόηθει τὸν Ἰάκωβον μετὰ δραστηριότητος εἰδοποιῶν αὐτὸν διὰ τὰς κινήσεις τῶν ἐχθρῶν καὶ δίδων αὐτῷ τὰ ὅπλα του, ἐνῷ ἡ Ἀγνή, λίαν ἐξηγεμένη, τὴν αὐτὴν παρῆγεν ὑπηρεσίαν τῷ ἀδελφῷ τῆς Κορεντίνης.

Ἐξῶ τὸ θέαμα ἦν θλιβερόν.

Ἡ πλατεῖα ἦν πλήρης τραυματιῶν, αἱ δὲ καλύβαι εἶχον μεταβληθῇ εἰς πρόχειρα νοσοκομεῖα.

Ὅτε ὁ καλὸς ἱερεὺς εἶδε τὸν μικρὸν ὑπηρέτην, μελανὸν ἐκ τῆς πυρίτιδος, εἶπεν αὐτῷ ἐπιπληκτικῶς :

— Πῶς, καὶ σὺ! Πλύνε τὰς χεῖράς σου, οὐτιδανέ!

Ἡ ἀνακωχὴ συνεφωνήθη ἄνευ δυσκολίας.

Πάραυτα συνέβη περίεργον ἐπεισόδιον, ὅπερ βεβχίως εἰς οὐδένα πόλεμον συνέβη ποτέ.

Τὸ ἀμάξιον τοῦ Πενοὲ, τὸ μόνον τοῦ χωρίου, ἐξῆλθε τοῦ πυλῶνος ἐξευγμένον διὰ τῶν δύο ὠραιότερων ἵππων τῆς ἐπαύλεως καὶ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῶν καλοκἀγάθων ἐκείνων πολεμίων, ἵνα μεταφέρωσι τοὺς πολεμίους αὐτῶν.

Εἶτα ἡ συνοδία τοῦ λοχαγοῦ Βαλιγὰν ὑπεχώρησε, μὴ ἀνησυχουσα διὰ τὰ ὀπισθεν αὐτῆς.

[Ἐπεται συνέχεια].

JULES LERMINA

## A. B.

(Συνέχεια)

— Ναί, αὐτό. Νομίζω ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἄλλοθι παρουσίας αὐτοῦ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐγκλήματος.

Βεβαίως τῷ ἐπανήρχετο ἡ μνήμη.

— Ἐλαβον τὴν τιμὴν νὰ σὰς βεβαιώσω ὅτι τὴν ἐσπέραν, καθ' ἣν διεπράχθη τὸ ἐγκλημα, διήλθομεν πολλὰς ὥρας μαζύ.

— Μάλιστα. Καὶ ποῦ;

— Ἐν τῇ οἰκίᾳ μου... ὅπου ἐδείπνησεν ὁ Βαροδᾶς.

Δὲν ἠδύνετο νὰ ὀπισθοχωρήσῃ. Ἐπανάλαβε κατὰ γράμμα τὴν κατάθεσίν του, ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ.

— Τότε, ἂν σὰς ἐννοῶ καλῶς (θὰ ἦτο δὲ δύσκολον νὰ ἔχῃ ἄλλως τὸ πρᾶγμα) περὶ τὴν δεκάτην τῆς ἐσπέρας ὁ κ. Βαροδᾶς ἦτο ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν σας, τοῦθ' ὅπερ ἀποκλείει τὸ δυνατόν τῆς παρουσίας του, κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν, εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος...

Ἀγαθὴ τέχνη! ὁ δικαστὴς αὐτὸς ἐφαινετο ἐξ ἁπαντος εἰσερχόμενος εἰς καλὴν ὁδόν. Ὁ Πολλὲ τὸν ἠκολούθησεν ἐν αὐτῇ προθύμῳ ἐπαναλαμβάνων ἔν πρός ἔν πάντα τὰ ἐπιχειρήματα.

— Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἔχομεν καὶ ἄλλα, κύριε δικαστά, προέβην ἐγὼ αὐτὸς εἰς ἐξέτασιν, ἔχω μάρτυρας, οἵτινες θὰ ἐπιβεβαιώσωσι τὰ λεγόμενά μου... ἔνα ἀνθρακοπῶλην, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν φίλον μου εἰσερχόμενον εἰς τὴν οἰκίαν μου τὰς ἑξ, ἔνα ὁδηγὸν λεωφορείου, ὅστις τὸν παρετήρησε μεταξὺ τῆς δεκάτης καὶ τέταρτον ἡ δεκάτης καὶ ἡμισείας.

— Ἐξαίρετα. Θὰ εὐαρεστηθῇτε, δὲν ἔχει οὕτω; νὰ ἐπαναλάβετε τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ κατηγορουμένου.

Ὁ κ. Πολλὲ ἐδυσφόρησέ πως. Ἐπανήρχιζεν ἡ αὐτὴ σκηνή. Ἐ, λοιπὸν αὐτὴν τὴν φορὰν, ἀφοῦ οὕτως ἔπρεπε, θὰ συνεζήτηι, τί διαβολὸν, θὰ ὑπεστήριζε τοὺς λόγους του — τὴν ἀλήθειαν — ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Βαροδᾶ. Θὰ τὸν ἔσωζε, παρὰ τὴν θέλησίν του. Ἄν αὐτὸς ἐφαινετο τόσον τρελλός, ὥστε νὰ θέλῃ νὰ καταστραφῇ, οἱ ἄλλοι δὲν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχῳσι τὴν αὐτὴν τρέλλαν.

— Μάλιστα, κύριε δικαστά.

Ὁ ἀνακριτὴς ἐκλινεν αὐθὺς ἐπὶ τῶν σημειώσεών του.

Ὁ Βαροδᾶς εἰσῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ φύλακος.

Καίτοι δ' ἴστατο εὐθυτενῆς, βαδίζων διὰ βήματος ἀσφαλοῦς καὶ σταθεροῦ, κάμπτων μάλιστα τοξοειδῶς τοὺς ὤμους αὐτοῦ, οἵτινες συνήθως ἦσαν κεκυρτωμένοι, ὥς πάντων τῶν ἀπὸ τοῦ βίου κεκμηκότων, ἐν τούτοις ὁ Πολλὲ, ὅστις καλῶς ἐγνώριζεν αὐτόν, ἐξηκριβώσεν ἐπὶ τοῦ

προσώπου αὐτοῦ τὰ ἔχνη ὀδυνηρῶν βασάνων.

Οἱ δύο ἄνδρες παρετήρησαν ἀλλήλους, ὁ μὲν Πολλὲ ἐκδηλῶν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἄπασαν τὴν φιλίαν, ἄπασαν τὴν ζωηρὰν αὐτοῦ ἀφοσίωσιν· ὁ δ' ἕτερος ψυχρότατος, μόνις μειδιῶν, πρὸς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης.

— Περὶ αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ κυρίου Βαροδᾶ θέλετε νὰ εἴπητε; ἠρώτησεν ὁ δικαστής.

— Περὶ αὐτοῦ, μάλιστα. Τὸν γνωρίζω ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας. Δὲν δύναμαι λοιπὸν ν' ἀπατηθῶ.

— Διηγῆθητε λοιπὸν ὅ,τι μοὶ εἶπατε πρὸ ὀλίγου.

Ὁ Πολλὲ ἐδίστασεν ἐπὶ δευτερόλεπτον, παρατηρῶν ἂν ἤθελε καταλάβῃ ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ κατηγορουμένου σημεῖον, ἐπαναλαμβάνων αὐτῷ τὰς λέξεις τοῦ γραμματίου, ἐπιτάσσον αὐτῷ νὰ σιγήσῃ. Τίποτε. Ὁ Βαροδᾶς περιέμενεν ἀπλῶς.

Ὁ Πολλὲ ἀπεφάσισε ψελλίζων· τῷ ἐφαινετο ὅτι ὁμιλῶν διέπραττεν ἀμάρτημα κατὰ τῆς φιλίας. Τέλος ἐπανάλαβε τὰ πρᾶγματα, ὀρίζων τὰς ὥρας καὶ τὰς στιγμὰς, ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβέστερον.

Ὁ Βαροδᾶς ἔμεινεν ἀπαθής. Ὁ δικαστὴς εἶπε τότε :

— Ἡκούσατε. Ὁ κ. Πολλὲ εἶνε φίλος σας, δὲν ἔχει οὕτω;

— Ὁ ἀρχαιότερος καὶ στενώτερος φίλος μου, ὑπέλαβεν ὁ κατηγορούμενος.

— Πειρᾶται ν' ἀπατήσῃ τὴν δικαιοσύνην διὰ νὰ σὰς σώσῃ... ἡ λέγει τὴν ἀλήθειαν;

— Λέγει τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίνατο ὁ Βαροδᾶς, ὃν ὁ Πολλὲ διέκοψε διὰ κραυγῆς χαρᾶς.

Τέλος ὡμολόγει. Τέλος ἔμελλε νὰ ὑπερασπίσῃ ἐαυτόν;

— Πῶς, εἶπεν ὁ δικαστής, αἱ διαβεβαιώσεις αὐταὶ συμβιβάζονται μὲ τὰς ὁμολογίας σας;...

— Εἶνε ζήτημα τετάρτων τινῶν τῆς ὥρας, εἶπεν ὁ Βαροδᾶς. Κατ' ἀρχὰς εἶχον ἀρνηθῇ νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν κ. Πολλέ, διὰ νὰ μὴ τὸν περιπλέξω ἀνωφελῶς. Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια. Ἐχὼν κατ' ἀρχὰς σκοπὸν νὰ διαφύγω τὴν δικαιοσύνην, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐνδείξεις ἤθελον ἐγερθῇ ἐναντίον μου, εἶχον ἐγὼ αὐτὸς παρασκευάσῃ τὸ ἐπιχειρήμα τῆς ἄλλοθι παρουσίας μου, κινῶν εἰς τὰ ἐμπρὸς τὸν δαίκτην τοῦ ἐκκρεμοῦς. Ὁ κ. Πολλὲ δὲν παρετήρησε τοῦτο. Ἀνεχώρησα ἐκ τῆς οἰκίας του τὴν ἐνάτην καὶ ἡμισίαν, ἴσως ὀλίγον πρότερον, ἔτρεξα εἰς λεωφορεῖον, ἀνέβην εἰς τὸ ἐπιστέγασμα αὐτοῦ καὶ ἐπλήρωσα φανερά τὴν θέσιν μου, προσθέτων τὸ σύνθημα φιλοδώρημα. Ἀλλὰ φθάσας εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἀστέρος κατέβην, ἔλαβον ἄμαξαν καὶ διηυθύνθην ὅπου γνωρίζετε. Τώρα ἔφθασα εἰς τὰς δέκα, δέκα καὶ τέταρτον δὲν εἰξεύρουσι καὶ οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες μὲ ἀνεγνώρισαν εἰς τὴν κλίμακα.

Ὁ Πολλὲ, κεχηνῶς, ἔμενε καταπεπληγμένος. Ὁ Βαροδᾶς ἀπῆλτα εἰς πάντα, κατέτιρε πάντα τὰ ἐπιχειρήματα, ἐξε-



μηδένιζε τὰς συνειλεγμένους μαρτυρίας.

— Ἀλλά, εἶπεν ὁ δικαστής, πῶς ὁ κ. Πολλέ δὲν παρετήρησεν ὅτι τὸ ὠρολόγιόν του προῦχῶρει κατὰ ἡμίσειαν ὥραν;

— Ἀκριβῶς, ἀνεφώνησεν ὁ ἀρχαῖος συμβολαιογράφος μετ' ἀπέλιπδος τόνου, ἐσταμάτησε τὴν νύκτα!

— Βλέπετε, κύριε δικαστά, ἐπανελάβεν ὁ Βαροδᾶς. Οὐχ ἦτον εὐχαριστῶ τὸν φίλον μου — καὶ ἐπρόφερεν ἐντόνως τὴν λέξιν — διὰ τὸ διαβῆμα καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ. Δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ ἐναντίον τῶν γεγονότων.

Τί διενεοῖτο ὁ δικαστής; Τὰ βλέφαρα ἔχων ἡμίκλειστα ἐτήρει σιγὴν. Εἶτα δ' ἐπανελάβε :

— Δὲν μοῦ εἶπετε ἀκόμη, κ. Πολλέ, ὅτι ὁ κύριος Βαροδᾶς ἦτο, ἂν μὴ πλούσιος, τοῦλάχιστον ἀρκετὰ εὐπορος;

— Ἀλλ' εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου, ἀνεφώνησεν ὁ κ. Πολλέ. Πρὸ ἑξ μηνῶν ἀκόμη, ἐν ᾧ ἀντηλλάσσομεν ἐκμυστηρεύσεις, μοὶ εἶχεν ἐμπιστευθῇ τὴν κατάστασίν του· μοὶ εἶπεν ὅτι εἶχε περίπου δεκαπέντε χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα εἰς ὁμολογίας Ἑθνικᾶς.

— Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα κατὰ τὸ παρελθόν, εἶπε κατηφῶς ὁ κ. Βαροδᾶς. Ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἀπώλεσα τὴν περιουσίαν ταύτην, ἐξοδευθεῖσαν εἰς πειράγματα πολυδάπανα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέτυχον... καὶ ἡναγκαζόμην ἕνεκα τούτου νὰ κάμνω δάνεια... καί, ὡς ἦτο φυσικόν, εἶχον ἀποκρύψῃ ταύτην τὴν... κατὰπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου μου φίλου...

— Καὶ δὲν ἀπετάθητε πρὸς ἐμέ διὰ τὰ δάνεια ταῦτα! ἀνεφώνησεν ὁ Πολλέ. Ἀλλ' ἔχω εἰκοσι χιλιάδων φράγκων εἰσόδημα ἐκ δημοσίων δανείων, ἐγώ! Τί νὰ κάμω!... Ἀ! αὐτὸ εἶνε κακόν, πάρα πολὺ κακόν!...

Ὁ Βαροδᾶς τώρα παρετήρει τὴν ὀροφὴν ἀδιάφορος.

Ἐξαίφνης δ' ἀνεφώνησεν ὁ κ. Πολλέ :

— Ἐ λοιπόν! Ὁχι! Κύριε δικαστά, ὄχι, ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὅστις εἶνε τίμιος, εἶνε ἀγαθός, ὅστις ἔχει πάντα τὰ προτερήματα τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος... ὁ ἄνθρωπος αὐτός δὲν κατεστράφη, δὲν ἐξετέλεσεν ἀπέναντι παλαιοῦ φίλου τὴν ὑβρίν του ν' ἀποταθῇ πρὸς ἕνα ἄτιμον τοκογλύφον... δὲν ἐσταμάτησε τὴν πορείαν τοῦ ἐκκερμού μου... δὲν ἐφόνευσεν!... ὀρκίζομαι εἰς τὸν Θεὸν περὶ τούτου!... Λέγω ὅτι ὁ Βαροδᾶς κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην προκινδυνεύει, θυσιάζεται... διὰ τί; διὰ τίνα; Δὲν ξεύρω τίποτε!... Ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει... καὶ ἄς προσέξῃ!... Ἐὰν ἀπαξ ἀποφασίσω νὰ ἐρευνήσω μὲ τὰ σωστά μου, θὰ εὕρω... θὰ μάθω τὴν ἀλήθειαν... καὶ θὰ τὴν εἶπω!... καὶ ἄς συμβῇ ὅ,τι θέλει!...

— Ἀλλὰ θὰ σιγήσετε! ἀνεφώνησεν ὁ Βαροδᾶς παραφερθεὶς ὑπὸ αἰφνιδίας ὀργῆς. Ὅλα αὐτὰ εἶνε μωρὰ καὶ ἀνόητα!... Ἐφόνευσεν!... ἄς μὲ φονεύσωσι!... καὶ ἄς τελειώσωσιν ὅλα!...

Ἡ μανιώδης κραυγὴ κατέληξεν εἰς ὀλοφυγμόν.

Ὁ Πολλέ ἡσθάνθη ἐαυτὸν φρικῶντα.

Ἀ! ἂν ἦτο μόνος μετὰ τοῦ Βαροδᾶ ἤθελε συρτῇ πρὸ τῶν ποδῶν του ἤθελε τοῦ ἀποσπᾶσθαι τὴν ὁμολογίαν του, καὶ ἂν παρ' ὅλα ταῦτα ἐπεθύμει ν' ἀποθάνῃ, ἔ, λοιπόν! Ἔσως ὁ Πολλέ ἤθελε συγκατατεθῇ εἰς τὴν θυσίαν του... Ἀλλὰ τί ἀπεδείκνυνεν ὅτι ἐκεῖνοι, χάριν τῶν ὁποίων κατηγόρει ἐαυτόν, ἦσαν ἄξιοι τῆς ὑπεβολικῆς ταύτης γενναιοῦτος.

Ὁ δικαστής δὲν εἶχε διακόψῃ τὴν σκηνὴν ταύτην.

— Κύριε Πολλέ, εἶπε, δύνασθε ν' ἀποσυρθῆτε; σὰς παρακαλῶ ὅμως νὰ μὴ ἀπομακρυνθῆτε τῶν Παρισίων, καὶ σὰς ὑποχρεῶ νὰ συμπληρώσετε τὰς πληροφορίες ὑμῶν. Θὰ σὰς προσκαλέσω ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Διατί ἔλεγε ταῦτα; μὴ καὶ αὐτὸς ἐπίστευεν εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ μάρτυρος; Μὴ καὶ αὐτὸς ἀμφέβηκε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὁμολογιῶν τοῦ κατηγορουμένου;

Ὁ Βαροδᾶς ἦτο πελιδνός. Στραφέντος δ' ἐπὶ στιγμὴν τοῦ δικαστοῦ, ἔφερε τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ ἠνωμένας πρὸ τῶν χειλέων, ὅπερ ἦτο κίνημα παρακλήσεως, ἱκεσίας, στιγμιαίου, ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν φίλον του.

Ἐκρουσαν τὴν θύραν.

Ὁ κλητὴρ εἰσῆλθε καὶ ἐνεχείρισεν ἐπισκεπτῆριον πρὸς τὸν ἄνακριτὴν· εἶτα δ' εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ :

— Ἡ κυρία αὕτη εἶνε μετὰ τοῦ υἱοῦ της. Ἐπιμένει ὅπως ὁ κύριος δικαστής τὴν δεχθῇ παρευθὺς... Ὁ κύριος γενικός εἰσαγγελεὺς τὴν συνιστᾷ εἰς τὸν κύριον δικαστήν...

Ὁ δικαστής εἶχεν ἀναγνώσῃ τὸ ὄνομα:

— Κυρία Βερνιέ, εἶπε. Ναί, μετὰ ἐν λεπτόν.

Ἡ κυρία Βερνιέ! ὁ Πολλέ καὶ ὁ Βαροδᾶς εἶχον ἀκούσῃ τὸ ὄνομα, ὁ μὲν ἐκβάλλων ἀκούσιον ἀναφώνησιν, ὁ δ' ὀπισθοχωρῶν πρὸς τὴν θύραν, δι' ἧς εἶχεν εἰσέλθῃ, δι' ἧς ἔλατος τοσοῦτον ὀρμητικοῦ, ὥστε ὁ φύλαξ, πιστεύων, δὲν εἰξεύρω εἰς ὁποίαν ἀπόπειραν δραπετεύσεως, ἔδραξεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὤμων.

— Ἐξαγάγετε τὸν κατηγορούμενον, εἶπεν ὁ δικαστής. Χαίρετε, κύριε Πολλέ.

Ὁ Πολλέ ἐστράφη περὶ αὐτόν, κλονούμενος, μὲ ὕψος ἀνθρώπου μεθύσου, μὴ εὐρίσκων τὴν θύραν.

Ἀλλ' αὕτη ἠνέφχθη καὶ εἰσῆλθεν ἡ κυρία Βερνιέ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της. Ὁ ἀρχαῖος συμβολαιογράφος τὴν εἶδε καὶ περιβάλλων αὐτὴν διὰ βλέμματος ταχέως, ἀνεγνώρισεν αὐτήν, οἶαν τὴν εἶχε περιγράψῃ αὐτῇ ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ, θαυμασιῶς ὥραϊαν ἐν τῇ ἐκ μαύρου βελούδου ἱματισμῷ αὐτῆς, ὅστις ὡς διὰ τύπου ἀπεκάλυπτε σῶμα θεᾶς, κρατούσης ὑψηλὰ τὸ ὠχρὸν αὐτῆς πρόσωπον, τὸ φέρον ἐξαισίας γραμμὰς καὶ φωτιζόμενον διὰ δυο ὀφθαλμῶν, ἐν οἷς χρυσοὶ ἔπαλλον κέγχροι.

Τὴν παρετήρησεν εὐθὺς κατὰ πρόσωπον, ὡς εἰ ἤθελε νὰ μετρήσῃ τὴν ἰσχύν της. Ἀλλ' ὑπερήφανος καὶ ἐν τῇ ἀδιαφορίᾳ αὐτῆς, ἐνητένισε πρὸς αὐτὸν ἀτα-

ράχως καὶ μὲ βλέμμα περιφρονητικόν. Ὁ δικαστής εἶχεν ἐγερθῇ καὶ ἤρχετο εἰς ὑπάντησιν αὐτῆς.

Ὁ κύριος Πολλέ ἐξερχόμενος προσέκρουσε πρὸς τοὺς δύο κομψοὺς κυρίους, τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου, οἵτινες πάντοτε ἔμενον προσδοκῶντες νὰ κληθῶσι καὶ ἤδη κατηρεῖς κατεκυλίσθησαν ἐπὶ τινος θρανίου.

Ἐδραμεν ὡς παράφρων ἔξω τοῦ δικαστηρίου καὶ τὸν πρῶτον ἀτυνομικὸν κλητῆρα, ὃν συνήντησεν, ἠρώτησε τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλησιεστέρου τηλεγραφικοῦ γραφείου.

Ἐκεῖ ἔγραψε :

« Ἀγαπητέ μοι, κύριε Λαμπλέν, πληροφορήσατέ με τηλεγραφικῶς, ποίαν ἡμέραν ἐγένετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Βερνιέ; ἡ ἐορτὴ, περὶ ἧς ὁμίλου χθὲς ἐν τῷ καφείῳ «Πλούσιος». Μὴ ἔλθετε. Τηλεγραφήσατε μόνον».

Τὴν ἐσπέραν ἀμέσως ὁ Πολλέ ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ἔχουσαν οὕτω :

« Ἀγαπητέ κύριε,

τὴν πέμπτην ἡμέραν τοῦ ἐγκλήματος τῆς ὁδοῦ Ἀγίας Ἀννης, ἐγένετο ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐορτὴ, ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς κυρίας Βερνιέ, φερουσῆς ἐσθῆτα ἐκ μεταξίνης βύσσου, χρώματος ἀργύρου καὶ πεποικιλμένην διὰ πτηνῶν».

Ὁ Πολλέ δὲν ἐξεπλάγη, καίπερ μὴ περιμένων τοσοῦτον λεπτομερῆ ἀπάντησιν.

Ἐνεκλείσθη ἐν τῷ γραφείῳ του, καὶ ἐκεῖ, ἐκ προμελέτης, ἀνευ δισταγμοῦ ἠνέφξεν αὐτῇ τὸ γραφεῖόν του, ἔλαβε τὸν φάκελλον, ὃν πρὸ τινος τῷ εἶχεν ἐμπιστευθῇ ὁ Βαροδᾶς, καὶ ἔθραυσε τὴν σφραγίδα.

Ἀλλὰ, διαπράττων τὸ ἐγκλημα τοῦτο, ἔτρεμεν ὡς παιδίον.

Z'

Τὴν ἐπομένην πέμπτην, περὶ τὴν ἐβδόμην τῆς ἐσπέρας, ἀμαξὰ ἐσταμάτα ἐν Ὠτέιλ, πρὸ τοῦ πτωχοκομείου τῆς Ἀγίας Ἐλισάβετ, ἀσύλου γερόντων ἢ πλουσίων ἐρημιτῶν, ἐγκαταλιπόντων πάσας τὰς θορυβώδεις τοῦ κόσμου χαράς, ὅπως μὴ μεριμνῶσι πλέον εἰμὴ περὶ τῆς ὡς οἶόν τε μακροτέρας παρατάσεως τοῦ βίου αὐτῶν.

Ἡ κυρία Βερνιέ κατέβη ἐξ αὐτῆς, καί, ἀφοῦ συνενοήθη μετὰ τῆς θυρωροῦ μοναχῆς, διηυθύνθη πρὸς τὸ διαμέρισμα, τὸ κατεχόμενον ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Καρδινιέ.

Ἦτο τὸ τέλος τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἡ κυρία Βερνιέ, ἐγκεκορδυλημένη ἐντὸς σισυρῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσα περιτετυλιγμένην διὰ πέπλου, ὅστις τῇ ἔδιδε, παρατηρουμένη ὀπισθεν, ὕψος σχεδὸν μοναδικόν, ἐπορεύετο διὰ τοῦ σταθεροῦ βήματος αὐτῆς, ὅφ' ἔτριζεν ἡ πᾶχυν, ἔχουσα ἐν ὄλῳ τῷ σώματί της, ἀπὸ τῶν ποδῶν μέχρι τῶν ὤμων, τὴν κύμανσιν ἐκείνην, ἣν ὁ λατῖνος ποιητὴς διὰ μιᾶς λέξεως συνώψισεν: «Incessu patuit dea».

Ἡνέφξε, χωρὶς νὰ κρούσῃ, τὴν θύραν,



ἣν ἐγνώριζε καλῶς, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ μικρᾷ αἰθούσῃ, τῇ φερούσῃ πανταχοῦ τὰ σημεῖα γεροντικῆς φιλοκοσμίας, ἔνθα ἕστατο ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ, ἥτις τὴν περιέμενεν, ἀποστείλασα εἰς αὐτὴν γραμματίον, οὗτινος οἱ ὄροι, προσυμφωνηθέντες, ἐσήμαινον ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς.

Τὸ πῦρ ἐν τῇ ἐστίᾳ ἐσπινθηροβόλει.

Ἡ κυρία Βερνιέ, ἥτις ἐκρύωνεν, ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς ἑδρας, ἣν ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ τῇ προσέφερεν.

— Πόσον σὰς εὐχαριστῶ, εἶπε, διότι εὐηρεστήθητε νὰ μοὶ παρὰσχῆτε τὴν μικρὰν ταύτην ὑπηρεσίαν...

Εἶχεν ἀποβάλῃ τὴν καλύπτραν τῆς καὶ ἐφαίνετο μὲ τὸ θεῖον αὐτῆς πρόσωπον, τὸ ἅμα παρὰδοξον ὡς τὸ πρόσωπον σουλτάνας τῆς Ἀνατολῆς, καὶ χαρίεν ὡς τὸ πρόσωπον Παρισινῆς.

Ἐμειδία, ἀποκαλύπτουσα μεταξὺ χεῖλέων, ὧν ἡ ἡλικία δὲν εἶχεν ἀλλοιώσει τὸ ζωηρὸν ἐρυθρὸν χρῶμα, ὀδόντας μικροὺς καὶ συμπεπικνωμένους.

Ἡ γυνὴ αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον εἰς τινὰ ἀλληγορίαν, τῆς ἀπαγωγῆς, ἂν, ἐν τοῖς παραδόξοις αὐτῆς ὀφθαλμοῖς, τὸ βλέμμα δὲν ἦτο μᾶλλον διαπεραστικὸν ἢ γοητευτικόν.

Ἡ φλόξ τῆς κόρης τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἔκαίε μᾶλλον ἢ ἐθερμαίνει.

Τῷ ὄντι, ἦσαν ὀφθαλμοὶ τῆς Σεμιράμιδος καὶ Αἰκατερίνης τῆς Β', οὐδαμῶς ὅμως τῆς Κλεοπάτρας.

Ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ, ἥς ἡ καλλονὴ εἶχε προσβληθῇ ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἦτο ἡ ὥσα ἀντίθεσις τῆς γυναικὸς ταύτης.

Ἦτο ἡ γυνὴ ἐν αὐτῇ σοδαρότητι τῆς ἡδέϊας, θελκτικῇ, περιελκτικῇ καὶ προσέτι ἀξιόπρεπείᾳ τῆς πηγάζουσας, τρόπον-τινὰ, ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεώς της, καὶ εἰς ἣν οὐδὲν εἶχε νὰ προσθέσῃ ἢ τέχνη τῶν ἐπιτηδεύσεων.

Ἐλαβεν ἀπὸ τῆς τραπέζης κιβωτίδιον, ὅπερ ἠνέφεξεν.

— Διακόσια ἐξήκοντα ἑξ χιλιάδες φράγκων, εἶπεν. Ἰδοὺ ἡ σημείωσις τοῦ μεσίτου καὶ τὰ τραπέζογραμμάτια. Θέλετε νὰ τὰ μετρήσωμεν μαζῇ;

— Πρὸς τί; εἶπε μειδιῶσα ἡ κυρία Βερνιέ.

Ἐπανέκλεισε τὸ κιβωτίδιον, οὗτινος τὸ κάλυμα κατέπεσε μετὰ κρότου ξηροῦ.

Θὰ ἐπεθύμει ἴσως ν' ἀναχωρήσῃ παρευθὺς, ἀλλὰ ἐτὰ ἔθιμα τῆς εὐπρεπειᾶς ἀντέβαινον εἰς τοῦτο.

— Ἄν ἐγνώριζετε, ἐπανέλαβεν, ὅποιας ἀμνηχανίας με ἀπηλλάξατε διὰ τῆς φιλοφροσύνης ὑμῶν...

— Ὁ υἱός σας ἀνεχώρησεν;

— Ὁχι. Θὰ ἀφήσῃ τοὺς Παρισίους αὐριον τὴν πρωτὴν, ὅπως ἐπιβίβασθῇ τὸ Σάββατον ἐν Μασσαλίᾳ.

— Προχθὲς μοὶ ἐφάνης λίαν τεθλιμμένη διὰ τὸν χωρισμὸν αὐτόν... Τὸ ἐπήρατε ἀπόφασιν...

— Τί τὰ θέλετε. Τὰ παιδία, ὅταν μεγαλώσουν καὶ φθάσουν εἰς τὴν ἡλικίαν του, δὲν δύνανται νὰ μένουν πάντοτε κολλη-

μένα εἰς τὰ μισοφούστανα τῶν μητέρων των. Ἐπειτα, τῇ ἀληθείᾳ, ὡς σὰς εἶπον, ἐξ ὑπερβολικῆς πρὸς αὐτὸν στοργῆς θέλω νὰ τὸν ἀπαλλάξω, ἐπὶ τινὰ χρόνον, τῶν σκληροτήτων τοῦ πατρός του... Ὁ κύριος Βερνιέ εἶνε πρὸς αὐτὸν τόσῳ ἄδικος...

— Γνωρίζετε, εἶπε ξηρότατα ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ ἀλλάσσουσα τὴν συνδιάλεξιν δι' ἀποτόμου μεταβολῆς, γνωρίζετε ὅτι ὁ κ. Ἀνδρέας Βαροδᾶς εἶνε εἰς τὴν φυλακὴν, κατηγορούμενος ἐπὶ δολοφονίᾳ, καὶ ὑπὸ τὸ βᾶρος κεφαλικῆς ποινῆς;

Ἡ κυρία Βερνιέ οὐδὲ κἂν ἐκίνηθη. Οὐδεμίᾳ πτυχῇ τοῦ προσώπου της ἀνεσκίρτησεν. Ἀπεκρίνατο δὲ μόνον:

— Τῷ ὄντι, τὸ ἔμαθον διὰ τῶν ἐφημερίδων.

— Καὶ δὲν ἐξεπλάγητε πῶς ὁ τίμιος αὐτὸς ἄνθρωπος διέπραξε παρόμοιον ἔγκλημα;

Τὴν φορὰν ταύτην ἡ κυρία Βερνιέ ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γηραιὰν κόρην καὶ παρετήρησεν αὐτὴν ἀτενῶς.

— Εἶνε τόσος χρόνος, ἀφ' οὗ δὲν ἤκουσα νὰ ὀμιλῶσι περὶ τοῦ κυρίου Βαροδᾶ, εἶπεν, ὥστε ἀγνοῶ ἐντελῶς τὸν σημερινὸν χαρακτήρα του...

— Καὶ ἐν τούτοις ἄλλοτε τὸν ἐγνώρισατε καλῶς... εἰξεύρετε καλλίτερον παντὸς πόσον ἡ καρδία του εἶνε εἰλικρινής, ἡ συνειδήσις του εὐθεῖα...

— Τῷ ὄντι, ἐγνώρισα πάντα ταῦτα. Ἀλλὰ τὰ ἔτη παρέρχονται καὶ δύνανται νὰ μεταβάλλωσι τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐλεγε ταῦτα διὰ τόνου φυσικοῦ, ὡς κατὰ τὴν συνηθεστάτην συνομιλίαν.

Ἡ κυρία Καρδινιέ ἐπανέλαβε:

— Δὲν δύνασθε ν' ἀποβάλετε πᾶν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ αὐτοῦ. Εἰσθε πλουσία, ἔχετε σχέσεις με ὅλας τὰς ἐπισημότητας τῶν Παρισίων, τὰς ἐχούσας μεγάλην μάλιστ' ἐπιρροήν. Ἡθέλατε ἄρα συγκατεθῇ λοιπόν, ἂν σὰς παρεκάλουν, νὰ ἐπιχειρήσῃτε διάβημά τι ὑπὲρ αὐτοῦ;

— Ἀπατάσθε, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπισημότητας, τὰς ἐχούσας μεγάλην ἐπιρροήν, ἀγαπητῇ μου φίλῃ. Δὲν δύναμαι τίποτε.

— Καὶ μετὰ τοιαύτης γαλήνης ἠθέλατε μάθῃ τὴν καταδίκην, τὴν ἀποκεφαλίσιν μάλιστα ἐκείνου, ὅστις τόσον σὰς ἠγάπησεν!

Ἡ κυρία Βερνιέ ἠγέρθη καὶ εἶπεν:

— Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι τὰ πράγματα δὲν θὰ φθάσωσιν εἰς τοιοῦτον τραγικὸν τέλος... καὶ πάλιν σὰς εὐχαριστῶ μυριάκις.

Καὶ ἀπέθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ κιβωτιδίου ὅπως τὸ λάβῃ μεθ' ἑαυτῆς.

— Μίαν στιγμὴν, εἶπεν ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ.

Πορευθεῖσα δὲ πρὸς τὴν θύραν τοῦ βάθους ἠνέφεξεν αὐτὴν:

— Εἰσέλθετε λοιπόν, κ. Πολλέ, σὰς παρακαλῶ.

Ἡ κυρία Βερνιέ εἶχε σταματήσῃ ὀλίγον ἐκπληκτος, περιέργος πρὸ πάντων.

Ὁ ἀρχαῖος συμβολαιογράφος ὑπέκλινε:

— Κυρία, τῇ εἶπε, εὐαρεστεσθε νὰ

μοὶ κάμετε τὴν τιμὴν νὰ μοὶ παραχωρήσῃτε ὀλίγας στιγμὰς συνδιαλέξεως;

— Εἰς ὑμᾶς, κύριε, καὶ τί νι λόγῳ;

— Ὄνομάζομαι Πολλέ, εἶμαι ἀρχαῖος συμβολαιογράφος, καὶ γνωρίζω τὸν Βαροδᾶν ἀπὸ πενήκοντα σχεδὸν ἔτων.

— Αἶ, λοιπόν! τί κοινὸν δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ; Ἐκπλήσσομαι, τῇ ἀληθείᾳ, ἀγαπητῇ δεσποινὶς Καρδινιέ...

Ὁ Πολλέ ἔκλινε πρὸς αὐτὴν καὶ λίαν χαμηλοφώνως τῇ εἶπε:

— Τοῦτο τὸ κοινὸν ὑπάρχει, κυρία, ὅτι ὁ υἱός σας Ἀδριανὸς εἶνε υἱὸς τοῦ φίλου μου Βαροδᾶ.

Ἡ δεσποινὶς Καρδινιέ εἶχεν ἐξέλθῃ, συνετῶς φερομένη.

Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἡ κυρία Βερνιέ διηθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

Ὁ Πολλέ ἐξηκολούθησε διὰ φωνῆς καὶ πῶς ἐντόνου τὴν φορὰν ταύτην:

— Ἐὰν δὲν με ἀκούσετε, κυρία, αὐριον θὰ ὑπάγω ν' ἀποκαλύψω εἰς τὸν ἀνακριτὴν ὅτι ἡ κυρία Βερνιέ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βαροδᾶ, κατὰ τὴν νύκτα, καθ' ἣν ἐξετελέσθη τὸ ἔγκλημα τῆς ὁδοῦ Ἀγίας Ἀννης.

Ἐφάνη δισταζούσα, εἶτα δ' ὡς λαμβάνουσα ἀπόφασιν ὀριστικὴν ἐπανῆλθε πρὸς τὴν ἐστίαν, ἐκάθισεν ἐν τῇ καθέδρᾳ καὶ εἶπεν:

— Ὁμιλήσατε, κύριε.

Δὲν παρεδίδοτο, δὲν ὡμολόγει, ἀλλ' οὐδ' ἠρνεῖτο. Τῇ ἀληθείᾳ, ὁ Πολλέ τὴν ἐθαύμασεν. Ἡ ψυχραιμία ἐκείνη ἀπέναντι κατηγορίας σαφούς, σχεδὸν κτηνώδους, ἐνέφαινε δύναμιν ἔκτακτον.

Ἀλλ' εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ τὴν καταδαμάσῃ καὶ ἦτο βέβαιος περὶ τῶν ὅπλων του.

— Κυρία, εἶπεν, ὁ Βαροδᾶς εἶναι ἀθῶος. Δὲν ἐφόνευσεν αὐτὸς τὸν ἄνθρωπον τῆς ὁδοῦ Ἀγίας Ἀννης. Ὁ δολοφόνος ἔχει ὡς αὐτὸς τὰ ἀρχικὰ Α. Β, ἄτινα εὐρον ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου τοῦ ἐμπεπηγμένου ἔτι ἐν τῇ πληγῇ. Δὲν θέλω νὰ παρατείνω τὴν ἀγωνίαν σας· ὁ δολοφόνος αὐτὸς ὀνομάζεται Ἀδριανὸς Βερνιέ· εἶνε ὁ υἱὸς ὑμῶν καὶ ὁ τοῦ Βαροδᾶ. Ἰδοὺ τί γνωρίζω. Ἐχω ἀποδείξεις. Λοιπόν, ἀγαπῶ τὸν Βαροδᾶν πάσῃ δυνάμει, δὲν θέλω, ἀκούετε, δὲν θέλω νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν ἐγκλήματος, ὅπερ δὲν ἐξετέλεσε... Δὲν ἠθέλησα νὰ προβῶ περαιτέρω, πρὶν σὰς ἰδῶ, πρὶν σὰς ὀμιλήσω. Τετέλεσται. Τώρα τί ἀποφασίζετε...

Ἐμενεν ἀκίνητος, κεκλεισμένους ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας.

Ὅτε ὁ Πολλέ ἔπαυσεν ὀμιλῶν ἐπεκράτησε σιγὴ ἀρκετὰ μακρά. Ἐπειτα εἶπεν αὕτη:

— Οὕτως ὁ κ. Βαροδᾶς παρέβη τὸν λόγον του, ἐψεύσθη εἰς τὸν ὄρκον του... Διέπραξε τέλος ἀνάνδρον πρᾶξιν.

— Οὐδὲ λέξιν πλέον, κυρία. Οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα—καὶ ὑμεῖς μάλιστα ὀλιγώτερον παντὸς—νὰ ὑβρίζῃ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις δὲν θὰ εἶχεν εἰμὴ μίαν μόνον λέξιν νὰ εἴπῃ ὅπως εὐρεῖται ἀνοιχθῶσι πρὸ



αὐτοῦ αἱ πύλαι τῆς φυλακῆς. Διότι θυσιάζεται, ἐγκαταλείπει πλέον τὴν ζωὴν του, ἀπαρνεῖται ὁλόκληρον παρελθὸν χρηστοθείας καὶ τιμῆς... Ἐ, λοιπόν! σὰς λέγω ὅτι ὀφείλομεν νὰ τὸν σώσωμεν.

— Καὶ ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι διέπραξε κακὴν πράξιν, — ναί, ἄτιμον πράξιν — ὅτε σὰς εἶπεν ὅτι μεταξύ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ ὑπῆρχε θεσμός ἀτιμωτικός... δὲν εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ υἱός μου εἶνε ἰδικός του υἱός...

Καὶ ἐν τῇ ἀρνήσει ταύτῃ ἡ ὥραία κυρία Βερνιέ ἔθετε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἐξανισταμένη ὑπερήφανος ἀπέναντι τῆς ὕβρεως.

— Ὁ φίλος μου Βαρδοῦ δὲν διέπραξε ἀτιμον πράξιν... διότι δὲν ὠμίλησε.

Τότε, ὑμεῖς; ἐφευρίσκετε τὴν συκοφαντίαν ταύτην...

— Ὅχι, κυρία, δὲν ἐφευρίσκω τίποτε. Ἐγὼ, ἐγὼ μόνος ἀπέκτησα τὴν ἀποδείξιν τῶν ὧσων βεβαιῶ. Ἄλλως, προσέξατε. Ἄν ἀρνηθῆτε, μοὶ ἀποδίδετε τὴν ἐλευθερίαν μου καὶ τότε ἐνεργῶ. Ὑπόσχομαι ν' ἀποδείξω ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων τὴν ἀθωότητα τοῦ Βαρδοῦ, νὰ ὁδηγήσω τὴν δικαιοσύνην ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἴχνους. Ἐννοιά σας! ἂν ὁ Ἀδριανὸς δὲν εἶνε υἱός τοῦ Βαρδοῦ, τί μ' ἐνδιαφέρει τότε, εἴτε τὸν κατηγοροῦσιν εἴτε τὸν συλλαμβάνουσιν. Εἰς μόνος φόβος κάπως μὲ συγκατεῖ, ἡ πατρότης τοῦ φίλου μου. Ἄν αὕτη δὲν ὑπάρχει, εἶμαι ἀπηλλαγμένος πάσης υποχρεώσεως πρὸς οἰονδήποτε.

Περιέμεινεν ἀπάντησιν μὴ δοθεῖσιν. Τότε δ' ἐξηκολούθησεν:

— Δὲν κάμνετε καλὰ, κυρία, νὰ ἐξεντλήτε τόσο τὴν ὑπομονήν μου. Εἶμαι ἀγαθός, πρῶτος, ἀσθενὴς μάλιστα τὸν χαρακτήρα. Ἀλλὰ δὲν ἀγαπῶ ἐν τῷ κόσμῳ παρὰ αὐτὸν μόνον τὸν ἄνθρωπον, καὶ χάριν αὐτοῦ ἐπανευρίσκω ὅλην τὴν ἰσχύν μου, ἥτις εἶναι πραγματικωτάτη, σὰς ὀρκίζομαι. Ὅτι σὰς εἶπω ἄκομην ὅ,τι γνωρίζω. Ὁ υἱός σας ἦλθε τὴν πέμπτην περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χοροῦ, τὸν ὅποιον ἐδίδετε, καὶ ἐκεῖ παρασύρων ὕμᾶς κατὰ μέρος, σὰς ὠμολόγησε τὸ ἐγκλημα, ὅπερ πρὸ μικροῦ εἶχεν ἐκτελέσει. Σεῖς δ' ἀνεχωρήσατε μὲ ἐσθῆτα χοροῦ, μόλις κρυπτομένη ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην, καὶ διηυθύνθητε κατ' εὐθείαν εἰς τοῦ Βαρδοῦ καὶ τοῦτο μάλιστα ἀνευ αὐτοῦ, πρὶν τὴν θέλησιν αὐτοῦ, δύναμαι νὰ σὰς τὸ ἀποδείξω...

Ἡ κυρία Βερνιέ ἔκαμε σημεῖον διὰ τῆς χειρός, ὡς ἵνα ἐπιβάλλῃ σιωπὴν.

— Εἶνε ἀληθές, εἶπεν. Ὁ κ. Βαρδοῦ εἶνε ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ μου... καὶ χάριν τοῦ υἱοῦ τοῦ θυσιάζεται... ὅπερ εἶνε καθήκον του...

— Καθῆκόν του!...

— Ἐ, λοιπόν, ναί! Ἡ λέξις σὰς ἐκπλήττει; Ὅτι σὰς τὴν ἐξηγήσω. Γνωρίζετε τί συνέβη μόνον, ἵνα ὠμίλησω μετὰ τοῦ θάρρους ἐκείνου, ὅπερ καταντᾷ σχεδὸν ἀλαζονεία; Ἀλλὰ, ἂν ὁ κ. Βαρδοῦ ἦτο ἐδῶ καὶ σὰς ἤκουεν ὠμιλοῦντά μοι οὕτως, ὅτι σὰς ἐρράπιζε, κύριε...

Εἶχεν ἡμισεγερεθῆ, καὶ ἐν τῇ στάσει τῆς

ταύτης, ὁ Πολλέ, ὀλίγον ἐκπληκτός, ἔβλεπε τὴν ἀποκάλυψιν πάσης τῆς ἐξουσίας, ἣν ἡ γυνὴ αὕτη ἠδύνατο ν' ἀσκήσῃ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν ἡ ὀργὴ ἐξέφαινε καθαρώτερον τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ δεσποτικοῦ ἐκείνου προσώπου, ἠσθάνετο αὐτὸν μικρὸν ἀπέναντι αὐτῆς, ἀπέναντι τῆς αὐθαδείας ἐκείνης, ἥτις ἦτο βεβαία περὶ αὐτῆς.

— Ἀ! εἰσθε ὁ φίλος τοῦ κ. Βαρδοῦ, ἐπανέλαβεν. Ὁ πεντηκονταετής φίλος του! Σὰς ὠμίλησέ ποτε περὶ ἐμοῦ; Σὰς εἶπεν ὅτι ὑπῆρξεν ἐραστής μου;

— Ὅχι, ποτέ.

— Καὶ ὅ,τι ἀπέκρυψεν ἐπὶ εἰκοσι πέντε ἔτη, θέλετε νὰ τὸ κηρύξῃ σήμερον μεγαλοφώνως, καὶ διατί; Ἴνα ὑπερασπίσῃ τὴν ζωὴν του παραδίδων τὴν τοῦ υἱοῦ του! Ἐ, πολὺ ὥραία, κύριε! Ἡ τὸν γνωρίζετε πολὺ κακὰ, ἢ ἠξέυρετε καλῶς, ὅτι θὰ σιγήσῃ...

— Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ καταδικασθῇ! ἀνεφώνησεν ὁ Πολλέ δι' ἀπέλπιδος φωνῆς.

— Δὲν θ' ἀποθάνῃ. Ὅτι τύχῃ ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων... καὶ βραδύτερον θὰ λάβῃ τὴν χάριν του.

— Καὶ ὑποθέτετε ὅτι θὰ ἐπιτρέψω νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κατέργον ὁ ἄνθρωπος αὐτός;...

— Ἐὰν προσβάλετε ἐμὲ ἢ τὸν υἱόν του, θ' αὐτοχειρισθῇ, καὶ σεῖς τότε θὰ εἰσθε ὁ καταδικάζων αὐτὸν εἰς θάνατον...

Ἡ γέρθη καὶ ἀτενὴς ἐνώπιον τοῦ μεθ' οὗ συνδιελέγετο, ἐπνέλαβε διὰ φωνῆς ὑποκατόν:

— Προτιμῶ νὰ γνωρίζετε τὰ πάντα. Ἄν ἐπραξῇ καλῶς ἢ κακῶς νὰ ἐμποδίσω τὸν μετὰ τοῦ κ. Βαρδοῦ γάμον, τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν. Ὑπανδρεύθη ἡ περὶ αὐτὸν ν' αὐτοκτονήσῃ. Ἐδραπέτευσά ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ συζύγου μου, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ... πολλάκις. Ἡ ἐνάρρωσις ἐπῆλθεν. Ἐπεσεν εἰς τοὺς πόδας μου. Τὸν ἀπώθησα, τῷ εἶπον ὅτι τὸν ἐμίσουν. Ἐψευδόμην ἄλλως τε, τὸ ἐνόησε, καὶ ἠδυνήθη νὰ μὲ κατὰστήσῃ ἀσθενῇ. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῷ ἔδωκα τὴν τιμὴν μου καὶ αὐτός μοι ἔδωκε τὴν ζωὴν του. Καὶ αὕτη ἡ συνθήκη ἐκτελεῖται σήμερον.

Ναί, ὁ υἱός μου, ὁ υἱός μας ἐφόνευσεν τὸν ἀθλιὸν ἐκεῖνον τοκογλύφον. Γνωρίζετε διατί; Διότι ὁ σύζυγός μου, ὑπακούων εἰς ἐνστικτόν, ὅπερ οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ κατενικήσῃ, ἐμίσησε πάντοτε, μισεῖ σήμερον ἄκομην τὸ παιδίον αὐτό διότι ἡ παιδική του ἡλικία, ἡ νεότης του, ἡ ἐφηβική του ἡλικία κατεδιώχθησαν χμαερπῶς, αἰσχυρῶς... Ναί, εἶνε κακός, εἶνε ὑποκριτής, εἶνε κτηνώδης, αὐτός ὁ υἱός.

Τίς πταίει; Τίς τὸν ἔριψεν εἰς τὴν ζωὴν; Τίς διέπραξε τὸ ἐγκλημα τοῦτο, τοῦ νὰ δώσῃ τὴν ὑπαρξιν εἰς ὃν, ὅπερ δὲν ἠδύνατο μήτε νὰ προστατεύσῃ, μήτε νὰ ὑπερασπίσῃ...

Τοῦτου τοῦ ἐγκλήματος, οὐτινος ὑπῆρξα συνένοχος, ἔστω! πιστεύετε ὅτι δὲν ὑπέστην ἐγὼ τὴν τιμωρίαν; Εἰς οὐδὲν λογιζέσθε τὰς ἀγωνίας, τὰς κρυφίας

ταπεινώσεις, ἃς ὑπέφερα! Καὶ ὅταν τὸν εἶδον αὐξάνοντα τὸν νέον αὐτὸν τὸν κακόν, μήπως τὸν κατηγορήσα;

Δὲν ἐννοεῖτε πόσον, γνωρίζουσα, αἰσθανομένη αὐτὸν ἀντάρτην εἰς πάσας τὰς προτροπὰς μου, βλέπουσα αὐτὸν βαθμηδὸν καταβυθιζόμενον εἰς τὸ βάραθρον τῆς ὀκνηρίας καὶ τῆς κακίας, ἐβασανίσθην ἐν τῇ ἀγάπῃ μου ὡς μητρός... ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ μου; Ναί, τῇ ὑπερηφανίᾳ μου! Διατί νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσω;

Καὶ ὁ υἱός αὐτός, εἰς τὸν ὅποιον ἔδωκα τὰ πάντα, ἰδοὺ ἔρχεται μίαν ἡμέραν, ἄγιος, καὶ μοῦ φωνάζει:

«Ἐφόνευσά ἕνα ἄνθρωπον!»

Τότε εἶπον κατ' ἐμαυτὴν:

«Δὲν δύναμαι πλέον τίποτε» ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ πατρός του τώρα!

Γνωρίζετε ὅτι ἦτο χαμένος τὸ ἐγχειρίδιον ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν καὶ ἔφερε τὰ ἀρχικά του. Εἶχεν ἀποσπᾶσθαι ἀπὸ τοῦ δολοφονηθέντος, — ἐν στιγμῇ μανίας, λύσσης ἐκδικητικῆς, ἔνεκεν ἀναριθμῶν αἰσχροκερδιῶν — τὰς συναλλαγματικὰς, ἃς εἶχεν ἤδη πληρώσῃ καὶ τὰς ὁποίας ἠρνοῦντο νὰ τῷ ἀποδώσωσιν, ἀπειλοῦντες αὐτὸν διὰ καταδιώξεων, καὶ πρᾶγμα φοβερόν, δι' ἀπαιτήσεως τῶν χρεῶν παρὰ τοῦ πατρός του... παρὰ τοῦ συζύγου μου, τοῦ ἐχθροῦ καὶ δημίου του... Ἀλλὰ δὲν εἶχε σκεφθῇ ὅτι ἔγγραφά μὲ τὸ ὄνομά του θὰ ἔμενον παρὰ τῷ ἀθλίῳ ἐκεῖνῳ... Ἐκτὸς τούτου τὸν εἶχον ἴδῃ εἰς τὴν κλίμακα ἢ ἐνδυμασία του, τὸ κόψιμον τῆς γενειάδος του εἶχον σημειωθῇ...

Κατ' εὐθείαν ἐπορεύθη εἰς τοῦ Βαρδοῦ καὶ τῷ εἶπον:

— Θέλετε ὁ υἱός μας ν' ἀποθάνῃ ἐπὶ τῆς λαίμοττόμου, καὶ ἐγὼ ν' ἀποθάνω ἐξ αἰσχύος καὶ ἀπελπισίας;

Καὶ χάριν τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς μητρός ἐθυσιάσθη. Πιστεύετε ὅτι ὑπήκουσεν εἰς παροδικὴν ἐξαψιν, δι' ἣν δύναται νὰ μεταμεληθῇ; Ἀκούσατε.

Ὁ κ. Βαρδοῦ ἦλθεν, ἀνέβην παρὰ τῷ υἱῷ μου, ἔλαβον τὴν θήκην τοῦ ἐγχειριδίου καὶ τοῦ τὴν ἐνεχείρισα. Αὐτὸς δέ, τὴν πρῶταν, κατὰ τὰς ἐξ, εἰσέδυσεν εἰς τὸ μέρος τοῦ ἐγκλήματος καὶ ἀπέθηκε τὸ χαρτοφυλάκιόν του μὲ συναλλαγματικὰς, τὰς ὁποίας εἶχε κατασκευάσῃ ἔμπροσθεν ἐμοῦ, ὑπογράφῃ διὰ τοῦ ὀνόματός του καὶ κηλιδώσῃ διὰ τοῦ αἵματός του — ἐνώπιόν μου ἐτρύπησε τὸν βραχιόνά του — ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς κλίμακος, ἔνθα ἀνευρέθη.

Ὑπῆγεν εἰς μεμακρυσμένην συνοικίαν ἵνα κόψῃ τὴν γενειάδα του, ὅπως ἡ φυσιογνωμία του ἀναμνησθῇ τὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν εἶχε συναντήσῃ... καὶ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, περιετυλίχθη διὰ φαιοῦ ἐπενδύτου...

Εὐθὺς τὴν πρῶταν ἐμάθομεν ὅτι ἡ προσοχὴ εἶχε προσηλωθῇ ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν Α. Β. καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀδριανοῦ Βερνιέ. Δὲν εἶχε μὴδὲ στιγμὴν νὰ χάσῃ. Ἀ! ἐλησμόνησα! ὁ κ. Βαρδοῦ εἶχε μαζὺ του τίτλους προσόδων ποσοῦ ἀνωτέρου τῶν τριακοσίων χιλιάδων φράγκων.



«Έπρεπε νὰ τὸν νομίσωσι στενοχωρημένον, σχεδὸν ἀπορὸν· μοὶ ἔδωκε πάντα ταῦτα διὰ τὸν υἱὸν τοῦ!... καὶ παρεδόθη εἰς τὴν ἀρχήν!...

«Καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπετέλεσε τὴν ὑφίστην ταύτην πράξιν, ὅταν ἐγὼ ἔλαβον τὸ φρικῶδες θάρρος νὰ τὴν παραδεχθῶ, νὰ τὴν ἐνθαρρύνω, τί λέγω; νὰ τὴν ἀπαιτήσω, τότε σεῖς ὁ ἥρεμος, ὁ ἥπιος, ὡς λέγετε, ἔρχεσθε νὰ μᾶς εἰπῆτε:

«— Πρέπει ὁ ἔνοχος ν' ἀποκαλυφθῇ καὶ ὁ ἔνοχος εἶνε υἱός, χάριν τοῦ ὁποίου διεπράξατε τὰ ἡθικὰ ταῦτα ἐγκλήματα!»

«Πολὺ ὠραῖα, μὰ τὴν ἀλήθειαν! Αὐτὸς καὶ ἐγὼ, ἐν ταῖς δριμεύαις βασάνοις, ὡς ὑφιστάμεθα, δοκιμάζομεν ἰσως τὰς μόνας χαράς, τὰς ὁποίας μᾶς ἐδόθη νὰ αἰσθανθώμεν ἐν τῇ ζωῇ μας...

«Καὶ θέλετε νὰ μᾶς τὰς ἀφαιρέσητε! Δοκιμάσατε! Παρὰ ν' ἀφήσω νὰ συλλάβωσι τὸν υἱὸν μου, θὰ τὸν ἐφόνευσεν ἐγὼ διὰ τῆς ἰδίας μου χειρός, καὶ θὰ ἐφονεύομην κατόπιν αὐτοῦ! Ὑπάγετε νὰ εἰπῆτε εἰς τὸν κ. Βαριδᾶν ὅτι ὠθήσατε εἰς τὸν θάνατον τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον. Κάμετε λοιπὸν τοῦτο, σεῖς, ὅστις λέγετε ὅτι τὸν ἀγαπᾶτε!»

[Ἐπιστὰ τὸ τέλος].

Γ.

Εἰς τὸ προσεχές:

## ΠΥΡΕΤΟΣ

Διήγημα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ κατὰ μετάφρασιν  
Κλειοπάτρας Νικολαΐδου.

A. S. ΠΟΥΣΚΙΝ

## Η ΒΟΛΗ

Διήγημα

[Τέλος]

Β'

Παρηλθὼν ἔτη τινὰ καὶ ἐξ ἰδιαιτέρων τινῶν περιστάσεων ἠναγκάσθη νὰ κατοικήσῃ εἰς μικρὸν χωρίον τῆς ἐπαρχίας Ν\*\*· Ἐνησχολημένος εἰν ἀγροτικὴν ἐργασίαν, δὲν ἔπαυον ἀναμνησκόμενος μετὰ τινος λύπης τὸν πρότερον θορυβῶδη καὶ ἀμέριμνον βίον· τὸ δυσκολώτερον δι' ἐμὲ ἦτο νὰ συνειθίσω νὰ διέρχωμαι τὰς ἐαρινὰς καὶ χειμερινὰς νύκτας ἐν ἐντελῇ ἀπομονώσει.

Μέχρι μεσημβρίας κάπως ἀκόμη διηρχόμην τὰς ὥρας μου, συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ δημογέροντος, περιερχόμενος καὶ ἐπισκεπτόμενος τὰς διαφόρους ἐργασίας· ἀλλ' ἅμα ὡς ἤρχιζε νὰ νυκτώνῃ, ὀλοτελῶς πλέον δὲν ἤξευρα τί νὰ κάμω. Εὐάριθμα βιβλία, εὐρεθέντα ὑπὸ τὰ ἔρμάρια, τὰ εἶχον πλέον ἀποστηθίσαι.

Ὅλα ὅσα παραμύθια ἠδυνήθη νὰ ἐνθυμηθῇ ἡ ἐπιστάτις Κυρίλλοβνα μοὶ τὰ διηγήθη ἐπανειλημμένως· τὰ ἄσματα τῶν

γυναικῶν τοῦ χωρίου μοὶ ἔφερον ἀθυμίαν καὶ πληξίν. Ἦρχισα νὰ τσοῦζω κάποτε, ἀλλὰ τοῦτο μοὶ προὔξεναι κεφαλαλγίαν. Καὶ νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἐφοβήθη νὰ μὴ καταντήσω μέθυσις ἀπὸ θλίψιν, δηλαδὴ ὁ θλιβερώτερος τῶν μεθύσων, παραδείγματα τῶν ὁποίων πολλὰ εἶχον ἴδει εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας.

Πλησιεστέρους γείτονας δὲν εἶχον ἄλλους, ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν θλιβερῶν, ὧν ἡ συνδιάλεξις συνίστατο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς λυγμοὺς καὶ στοναχάς. Ἡ μοναξιά καθίστατο μᾶλλον ἀνεκτὴ. Ἐπὶ τέλους ἔκαμα τὴν ἀπόφασιν νὰ κατακλίνωμαι ὅσον οἶόν τε ἐνωρίς, νὰ δειπνῶ δὲ ὅσον τὸ δυνατόν ἄργα· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου συνέτεμον τὰς νύκτας καὶ ἐπηύξανον τὴν διάρκειαν τῶν ἡμερῶν.

Τέσσαρα βέρστια μακρὰν ἐμοῦ, εὐρίσκοντο πλούσια κτήματα, ἀνήκοντα εἰς τὴν κόμησσαν Β\*\*, ἀλλ' εἰς αὐτὰ κατῴκει μόνον ὁ ἐπιστάτης, ἡ δὲ κόμησσα ἐπεσκέφθη τὰ κτήματα αὐτῆς, ἀπαξ μόνον, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὑπανδρείας τῆς, παρέμεινε δὲ μόλις περὶ τὸν ἕνα μῆνα. Ἐν τούτοις τὸ δεύτερον ἔαρ τῆς καθεύδεώς μου, διεδόθη ὅτι ἡ κόμησσα μετὰ τοῦ συζύγου τῆς ἔρχεται ὅπως διέλθῃ τὸ θέρος εἰς τὸ κτήμα τῆς. Πράγματι οὗτοι ἀφίχθησαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου.

Ἡ ἀφίξις πλουσίου γείτονος εἶνε σοβαρὸν συμβεβηκὸς διὰ τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων. Οἱ γαιοκτήμονες καὶ οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν ὁμιλοῦσι περὶ τούτου δύο μῆνας πρότερον καὶ τρία ἔτη βραδύτερον. Ἀναφορικῶς πρὸς ἐμὲ, ὁμολογῶ, ὅτι ἡ περὶ ἀφίξεως νεαρᾶς καὶ ὠραίας γείτονος εἰδησις, μεγάλως ἐπενήργησεν ἐπ' ἐμοῦ· ἐφλεγόμην ὑπὸ ἀνυπομονησίας νὰ τὴν ἴδω, ὡς ἐκ τούτου τὴν πρώτην Κυριακὴν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς τῆς, ἀνεχώρησα διευθυνόμενος εἰς τὸ χωρίον \*\* ὅπως συστηθῶ πρὸς τὰς αὐτῶν ἐκλαμπρότητας, ὡς πλησιέστερος γείτων καὶ ταπεινὸς θεράπων.

Ὁ οἰκέτης μὲ εἰσήγαγεν εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ κόμητος, καὶ διηυθύνθη ὅπως μὲ ἀναγγείλῃ. Εὐρύχωρον σπουδαστήριον ἦτο κεκοσμημένον μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς πολυτελείας· πρὸς τοὺς τοίχους παρετηροῦντο βιβλιοθήκαι, ἐφ' ἐκάστης τῶν ὀπίσθων ὑπῆρχεν ὀρειχάλκινος προτομὴ ἄνωθεν τῆς μαρμαρίνης θερμάστρας ὑπῆρχε πλατὺς καθρέπτης· τὸ δάπεδον ἐκάλυπτε πρασινὴ ἐρέα καὶ τάπητες.

Συνειθισμένος εἰς τὴν ἀπλότητα καὶ τὸ ἀπέριτον τῆς πτωχικῆς γωνίας μου καὶ πρὸ πολλοῦ μὴ ἰδὼν ξένα πλοῦτη, κατελήφθη ὑπὸ δειλίας τινὸς καὶ ἀνέμεινον τὸν κόμητα μετὰ τινος παλμοῦ, ὡς ὁ θεσιθῆρας ἐπαρχιώτης ἀναμένει τὴν ἐξοδὸν τοῦ ὑπουργοῦ. Ἡ θύρα ἠνοιχθῇ καὶ εἰσῆλθεν εὐεϊδὴς ἀνὴρ, ἡλικίας τριάκοντα καὶ δύο περίπου ἐτῶν.

Ὁ κόμης μ' ἐπλησίασε μὲ ὕψος εἰλικρινὲς καὶ εὐμένες προσεπάθουν νὰ λάβω θάρρος καὶ ἤρχισα αὐτοσυσταινόμενος, ἀλλὰ ἐκεῖνος μὲ προέλαβε. Ἐκαθήσαμεν. Ἡ συνδιάλεξις του, ἐλευθέρᾳ καὶ φιλικῶς

διεσκέδασε τὴν ἀπαγριωθεῖσαν συστολήν μου· ἤρχισα νὰ συνέρχωμαι, ὅτε αἰφνης εἰσῆλθεν ἡ κόμησσα καὶ κατελήφθη ὑπὸ πλείονος ἢ πρότερον ταραχῆς. Ἦτο πράγματι καλλονή. Ὁ κόμης μὲ παρουσίασεν· ἤθελον νὰ φανῶ ὁμιλητικὸς ἀλλ' ὅσῳ μᾶλλον προσεπάθουν νὰ λάβω ὕψος ἀβίαστον, τοσοῦτον ἡσθάνόμην, ἐαυτὸν ἀδέξιον. Ἐκεῖνοι, ὅπως μοὶ δώσωσι καιρὸν νὰ συνέλθω καὶ ἐξοικειωθῶ εἰς τὴν νέαν γνωριμίαν, ἤρχισαν ὁμιλοῦντες ἀναμεταξύ των, φερόμενοι πρὸς ἐμὲ ὡς πρὸς φίλον γείτονα καὶ ἀνευ φιλοφρονήσεων.

Ἐν τούτοις ἐγὼ, ἤρχισα νὰ βαδίζω ἐμπρὸς ὀπίσω, θεώμενος τὰς εἰκόνας καὶ τὰ βιβλία. Δὲν εἶμαι γνώστης τῶν εἰκόνων, μία ὅμως τούτων ἐκίνησε τὴν προσοχήν μου. Παρίστα τοποῖόν τι τῆς Ἑλβετίας, ἐν αὐτῇ μ' ἐξέπληξεν, οὐχὶ ἡ τέχνη, ἀλλὰ διότι ἡ εἰκὼν ἔφερε δύο σφαίρας ἐμπεπηγμένας ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης.

— Ἰδοὺ ἐπιτυχὴς βολή, εἶπον, ἀποταθείς πρὸς τὸν κόμητα.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· πολὺ ἀξιόπαρατήρητος βολή· Σεῖς σκοπεύετε καλῶς; ἐξηκολούθησεν.

— Ἐξαιρέτα, ἀπήντησα, χαίρων, διότι ἡ συνδιάλεξις ἔθιγεν ἐπὶ τέλους ἀντικείμενον ἐνδιαφέρον με. Εἰς τριάκοντα βημάτων ἀπόστασιν ἐπὶ παιγνιοχάρτου δὲν ἀποτυχᾶν, ἐννοεῖται, μὲ πιστόλια γνωστά μοι.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ἡ κόμησσα μὲ ὕψος μεγάλου ἐνδιαφέροντος· καὶ σύ, φίλε μου, ἐπιτυχάνεις τὸ παιγνιοχάρτον εἰς τριάκοντα βήματα;

— Κάποτε, ἀπεκρίθη ὁ κόμης· θὰ δοκιμάσωμεν. Εἰς τὸν καιρὸν μου, δὲν ἐσκόπευον ἄσχημα, ἀλλὰ πρὸ τεσσάρων ἡδὴ ἐτῶν δὲν ἔλαβον εἰς χεῖράς μου τὸ πιστόλιον.

— ὦ! παρετήρησα, τότε στοιχηματίζω ὅτι ἡ ἐκλαμπρότης σας δὲν θὰ ἐπιτύχετε τὸ χαρτίον καὶ εἰς εἴκοσι βημάτων ἀπόστασιν· τὸ πιστόλιον ἀπαιτεῖ διηνεκὴ γύμνασιν, τοῦτο τὸ γνωρίζω ἐκ πείρας. Εἰς τὸ σύνταγμα ἐθεωροῦμην εἰς ἐκ τῶν δοκιμωτέρων σκοπευτῶν.

Συνέβη ποτὲ ἐπὶ ὀλόκληρον μῆνα νὰ μὴ λάβω εἰς χεῖρας πιστόλιον· τὰ ἰδικά μου τὰ εἶχον δώσει εἰς ἐπισκευήν. Τί νομίζετε, ἐκλαμπρότατε; Τὸ πρῶτον, ἅμα ὡς ἤρχισα νὰ σκοπεύω κατόπιν, ἀπέτυχον τετράκις κατὰ σειρὰν εἰς φιάλην ἀπὸ εἴκοσι βημάτων. Εἴχαμεν ἕνα λοχαγὸν εὐφύεστατον καὶ διασκεδαστικώτατον ἄνθρωπον, ὅστις ἔτυχε παρὼν καὶ μοὶ εἶπε:

«— Πρέπει νὰ ἔξυρῃς, φίλε μου, ὅτι τὸ χέρι σου δὲν κυτᾷ τὴν μοτηρία!

— Ὅχι, ἐκλαμπρότατε, δὲν πρέπει νὰ περιφρονῇτε τὴν γύμνασιν, διότι λησμονῆτε. Ὁ καλλίτερος σκοπευτὴς τὸν ἐγνώρισα, ἐγυμνάζετο καθ' ἐκάστην· τρεῖς τοῦλάχιστον φορὰς πρὸ τοῦ γεύματος. Τὸ εἶχε πλέον συνειθίσει ὡς νὰ ἔπινε ἕνα ποτήρι ρακῆς».

Ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα ἔχαιρον, διότι κατέστη ὁμιλητικὸς.